

Michael Ende

Gombos Jim
és Lukács, a masiniszta

Fordította
Tapodi Rika

Illusztrálta
F.J. Tripp

Kolibri Kiadó
2015

Első fejezet

amelyben történetünk elkezdődik

Lukács, a masiniszta egy egészen parányi kis országban éldegélt, amelyet úgy hívtak: Gyöngyélet Földje.

Ez a föld a többi országhoz, Németországhoz, Afrikához vagy Mandalához képest például valóban rendkívül kicsike volt. Kétszer akkora lehetett mondjuk, mint a lakásunk, s az egészet jórészt az a hegy foglalta el, amelynek két csúcsa volt: a Kis-Orom és a Nagy-Orom.

A hegyen kis hidakkal és átjárókkal tarkított utak kacskaringóztak. Ezenkívül vonatsín is kanyargott rajta. Öt alagúton át vezetett az útja, ezek keresztül-kasul szeltek a hegy gyomrát és az ormokat.

Természetesen házak is voltak Gyöngyélet Földjén, még hozzá egy egészen jelentéktelen házacská, no meg a mellette lévő, egy kis bolttal. A hegy lábánál aprócska vasútállomás épült. Itt lakott a bakterházban Lukács, a masiniszta. Fönt a hegyen, a két orom között kastély magasodott.

Ebből is látható, mennyire túlzásfolt volt ez az ország. Nemigen fért volna el benne már semmi egyéb.

Talán még megemlíthetném, hogy igencsak kellett vigyáznia az embernek, át ne lépje az országhatárt, mert akkor bizony beázott volna a cipője. Gyöngyélet Földje ugyanis sziget volt.

Szigetünk valahol a hatalmas, végtelen óceán közepén terült el, határait éjjel és nappal kisebb-nagyobb hullámok nyaldosták. Igaz, néha csendes és tükörsima volt a tenger: a nap, a hold megláthatta magát benne. Ezek mindig különlegesen szép, ünnepélyes pillanatok voltak, ilyenkor Lukács is kiült a partra gyönyörködni.

Azt egyébként senki fia nem tudja, miért is hívták kis szigetünket épp Gyöngyélet Földjének. Egy szép napon majd bizonyára fény derül erre is.

Itt éldegélt tehát gőzmozdonyával a masiniszta Lukács. A gőzöst Emmának hívták. Megbízható, kissé régimódi, kövérkés, szertartályos¹ mozdony volt.

Ezek után persze jogosan kérdezhetné bárki: minek egy ilyen aprócska országnak gőzmozdony?

Nos hát egy mozdonyvezetőnek feltétlenül szüksége van mozdonyra. Mit is vezetne különben? Liftet talán? Akkor viszont liftkezelő lenne, nem mozdonyvezető. Márpedig egy vérbeli masiniszta, az masiniszta akar lenni, semmi egyéb! Különben is: Gyöngyélet Földjén egyetlen lift sem volt.

Kis, köpcös ember volt ez a mi Lukácsunk, és egy csöppet sem érdekelte, van-e szüksége bárkinek is mozdonyra, avagy sem. Munkaruhában járt, és ellenzős sapkát viselt. A szeme kék volt, mint a derült ég Gyöngyélet Földje fölött. A keze meg a képe viszont csak úgy feketélt az olajtól

¹ A „szertartályos mozdony” annyit jelent, hogy a szertartály egybe van építve magával a gőzmozdonyal, nem kell külön maga után húznia

és koromtól. S bár nap nap után különleges masinisztaszappannal mosakodott, a kormot az sem hozta le róla teljesen. Lukács a munkája folytán az évek során egyre feketébb lett, olyan mélyen a bőrébe ivódott a korom. Ha nevetett – s ez gyakran előfordult –, pompás fehér fogai csak úgy villogtak: a legkeményebb diót is összeroppanthatta volna velük. Bal fülében aranykarikát viselt, és jó vastag makrapipát szívott.

Noha Lukács nem volt éppen nagy növésű, mégis bámulatosan erős volt. Akár egy vasrúdra is csomót tudott volna kötni. Ám hogy valójában mennyire erős, senki sem tudhatta pontosan, mivel Lukács nyugalom- és békeszerető ember volt, így nem volt rá szüksége, hogy az erejét fitogtassa.

Mellesleg művész is volt. Még hozzá köpőművész! Olyan pontosan tudott célozni, hogy három és fél méter távolságról eloltott egy égő gyufát. De ez még mind semmi! Volt egy mutatványa, amit a világon senki sem csinált volna egykönnyen utána: hurkot tudott köpni.

Lukács naponta többször végigpöfögött Emmával a kanyargós síneken, át az öt alagúton, a sziget egyik partjától a másikig, majd újra vissza, anélkül hogy bármi érdemleges történt volna. Emma fújtatott és füttyentgetett örömeiben. Néha Lukács is füttyörészett valami dalt magában, ilyenkor aztán két szólamban füttyültek, ami nagyon vidáman szólt. Különösen az alagutakban, ahol még visszhangzott is.

Lukácson és Emmán kívül éltek még néhányan Gyöngyélet Földjén. Az országban uralkodó király például, aki a két orom közti palotában lakott. Háromnegyedtizenkettedik Alfonznak hívták, mert háromnegyed tizenkettőkor jött a világra. Egészen jó uralkodó volt. Rosszat legalábbis nemigen mondhatunk róla, mivel jószerével semmit sem lehet róla elmondani. Többnyire koronával a fején, vörös selyem köntösében és skót kockás papucsában üldögélt a palotában, és folyton folyvást telefonált. Külön e célra volt egy hatalmas aranytelefonja.

Háromnegyedtizenkettedik Alfonz király két alattvalóval büszkélkedhetett – Lukácsot nem számítva, aki persze nem is alattvaló, hanem mozdonyvezető volt.

Az egyik alattvalót Feszés úrnak hívták. Feszés úr többnyire keménykalapban, hóna alatt összecsucokott ernyővel sétálgatott. A teljesen jelentéktelen házban lakott, és nem volt különösebb foglalkozása. Sétálgatott, és jelen volt. Legfőképpen azonban alattvaló volt, akin uralkodtak. Ernyőjét időnként fölnyitotta, többnyire olyankor, amikor esett az eső. Feszés úrról nem is igen lehet egyebet elmondani.

A másik alattvaló egy rendkívül kedves asszonyság volt. Telt, sőt gömbölyded, ha nem is annyira, mint Emma gőzös. Pirospozsgás arca volt, és Mitmond néninek hívták, így, egybeírva. Valamelyik őse nagyothalló lehetett, és azért nevezték el így az emberek, mert mindenre rákérdezett: „Mit mond?” Ez a név aztán rajta is ragadt.

Mitmond néni abban a házban lakott, ahol az a bizonyos, minden fontos dolgot árusító bolt is volt. Rágógumit, újságot, cipőfűzőt, tejet, talpbetétet, vaját, spenótot, lombfűrész, sőt, cukrot, zseblámpaelemet, ceruzahegyezőt, nadrág formájú bőrpénztárcát, rózsafüzérek, emléktárgyakat és pillanatragasztót is lehetett itt kapni, egyszóval: mindent.

Az emléktárgyak persze alig fogytak, mivel Gyöngyélet Földjén nem jártak turisták. Feszés úr vett legfőljebb néha-néha egyet, nem mintha szüksége lett volna rá, inkább kedvtelésből meg azért, mert olcsó volt. Különben is alkalmanként szívesen elcsevegett Mitmond nénival.

Jaj, hogy el ne felejtsem: a királyt csak ünnepnapokon lehetett látni, mivel az idejét egyébként uralkodással töltötte. Az ünnepeken viszont pontosan háromnegyed tizenkettőkor az ablakhoz lépett, és barátságosan kiintegetett. Ekkor alattvalói ujjongásban törtek ki, kalapjaikat földobálták, Lukács pedig Emmával hangosat füttyentett. Utána mindenki vaníliafagylatot kapott, a különösen nagy ünnepeken pedig eperfagylaltot.

A fagylaltot a király Mitmond nénitől rendelte, aki valóságos mestere volt a fagylaltkészítésnek.

Nyugalom és béke honolt tehát Gyöngyélet Földjén mindaddig, mígnem egy szép napon – de ezzel már el is kezdődik maga a történet...